

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhod v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Cidliny a soudkyň Mgr. Miloslavy Štorkové a JUDr. Aleny Svátkové ve věci

žalobkyně: **Ing. Věra H.**, narozená xxx
bytem xxx

proti
žalované: **Anna T.**, narozená xxx
bytem xxx

o zaplacení 235 628 883 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 10. června 2020, č. j. 12 C 67/2019-83,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se ve výroku I., III. a IV. **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně zastavil řízení o žádosti žalobkyně na osvobození od soudních poplatků doručené Obvodnímu soudu pro Prahu 1 dne 13. 2. 2020 (výrok I.). Zamítl návrh žalobkyně ze dne 3. 3. 2020 na přerušení řízení (výrok II.). Výrokem III. řízení zastavil a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.).
2. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalobkyně se žalobou ze dne 3. 9. 2019 domáhala po žalované zaplacení částky ve výši 235 628 883 Kč s příslušenstvím z titulu náhrady škody.
3. Soud prvního stupně dále uvedl, že žalobkyně v žalobě požádala o osvobození od soudních poplatků z důvodu prohlášeného konkurzu na její majetek, tedy nedostatku finančních prostředků a jiného majetku k úhradě soudních poplatků. Žalobkyni byl doručen dne 9. 9. 2019 k vyplnění formulář - Prohlášení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech (dále jen „Prohlášení“), které ve stanovené lhůtě vyplněné zpět nezaslala, v reakci na výzvu soudu setrvala na svém názoru, že vzhledem k prohlášení konkurzu na její majetek je zcela osvobozena od úhrady soudního poplatku, a to i s odkazem na zákonné osvobození dle ust. § 11 odst. 2 písm. n) zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Usnesením ze dne 7. 11. 2019, č. j. 12 C 67/2019-29, nebylo osvobození od soudních poplatků žalobkyni přiznáno, přičemž toto rozhodnutí bylo usnesením odvolacího soudu ze dne 6. 1. 2020, č. j. 39Co 9/2020-35, potvrzeno. Městský soud v Praze jako soud odvolací se ve svém rozhodnutí mimo jiné zabýval i otázkou, zda žalobkyně je či není osvobozena od placení soudních poplatků dle ust. § 11 odst. 2 písm. n) zák. č. 549/1991 Sb.
4. Dne 3. 2. 2020 byla žalobkyni doručena výzva k uhrazení soudního poplatku ze žaloby ve výši 3 956 289 Kč, který nezaplatila s tím, že podáním ze dne 13. 2. 2020 požádala o osvobození od soudních poplatků. Ve svém novém návrhu neuvedla žádné nové skutečnosti, pouze opakovala argumentaci uvedenou ve svých předchozích vyjádřeních. Přesto jí bylo opětovně zasláno a dne 2. 3. 2020 doručeno k vyplnění Prohlášení, které vyplněné zpět opět nezaslala.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ema Pithardová.

5. S ohledem na skutečnost, že o nároku žalobkyně na osvobození od soudních poplatků již bylo soudem pravomocně rozhodnuto, ve svém novém návrhu neuvedla a nedoložila žádné nové skutečnosti, které by změnu rozhodnutí odůvodňovaly, soud prvního stupně s odkazem na ust. § 159a odst. 4 o. s. ř. řízení o osvobození od soudních poplatků zastavil.
6. Žalobkyně dále navrhla v podání ze dne 3. 3. 2020 přerušení řízení s tím, že toho dne uplatnila též nárok na zaplacení žalované částky u Krajského soudu v Praze v rámci insolvenčního řízení, vedeném pod sp. zn. KSPH 36 INS 28162/2012. Soud prvního stupně s ohledem na skutečnost, že řízení bylo navazujícím výrokem současně zastaveno, návrh žalobkyně na přerušení řízení zamítl.
7. Současně soud prvního stupně konstatoval, že žalobkyně byla usnesením ze dne 28. 1. 2020 č. j. 12 C 67/2019-38, vyzvána, aby do 15 dnů od doručení zaplatila soudní poplatek za žalobu. Toto usnesení jí bylo doručeno dne 3. 2. 2020, ve stanovené lhůtě, tj. do 18. 2. 2020, však soudní poplatek nezaplatila. Soud prvního stupně za tohoto stavu postupoval dle ust. § 9 odst. 1 zák. č. 549/1991 Sb., a řízení zastavil.
8. O náhradě nákladů řízení rozhodl s odkazem na ust. § 146 odst. 1 písm. c) o. s. ř.
9. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně včasné odvolání, které směřovalo do výroku I. o žádosti o osvobození od soudních poplatků a do výroku III. o zastavení řízení. Předně namítala, že se neztotožnila s názorem soudu prvního stupně, který nesprávně rozhodl o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za podanou žalobu, neboť je v souladu s ust. § 11 odst. 2 písm. n) zák. č. 549/1991 Sb. od úhrady soudního poplatku osvobozena. Nesouhlasila s názorem soudu, že předmětné řízení se netýká nároku patřícího do majetkové podstaty, nebo který by měl být uspokojen z tohoto majetku, a to vzhledem ke stanovisku insolvenčního správce Ing. Jiřího Krejčíka, který sdělil, že nárok uplatněný žalobou není součástí majetkové podstaty dlužnice a nehodlá proto uplatnit dispoziční oprávnění. S odkazem na ust. § 205 odst. 2 insolvenčního zákona dovozovala, že rozsah majetkové podstaty není dán toliko soupisem majetkové podstaty, který provedl insolvenční správce, ale majetkem, který jí náležel v době prohlášení konkurzu na její majetek, tj. ke dni 15. 11. 2018. Podle jejího názoru měl soud zkoumat, zda k tomuto datu náležela do jejího majetku i pohledávka za Annou T., která je předmětem tohoto řízení. Opětovně uváděla, že uplatňovala pohledávku vůči žalované s odkazem na ust. § 2900 o. z. Vzhledem k tomu, že žalovaná dne 18. 5. 2011 postoupila pohledávku na společnost Alia Trade s. r. o., nevlastnila ke dni podání přihlášky, tj. 25. 11. 2014 žádnou pohledávku za její osobou, a to ani podmíněnou, přesto je tato pohledávka evidována v insolvenčním rejstříku. Ze strany žalované se podle jejího názoru jedná zjevně o protiprávní jednání, neboť jednala v rozporu se skutkovým stavem, který byl navozen skupinou osob soustředěných kolem její osoby. Žalovaná vůči ní uplatňovala pohledávku 235 628 883 Kč, přestože jí od 18. 5. 2011 nedisponovala, svou přihlášku až ke dni 4. 3. 2020 vzala zpět. Žalovaná vytvářela stav jejího předlužení ve snaze v rámci insolvenčního řízení dosáhnout ve spolupráci s ostatními propojenými subjekty uspokojení pohledávky, o které již bylo pravomocně rozhodnuto, že je pohledávkou promlčenou. Žalovaná porušila zákon, když v rámci insolvenčního řízení tvrdila neexistující pohledávku, která nemůže být soudem přiznána, a proto je uplatňována náhrada škody, kterou svým jednáním způsobila. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 33 Cdo 2055/2015, jakož i na rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2020, č. j. 38ICm 3089/2019-10, kterým byla osvobozena v insolvenčním řízení od soudních poplatků, navrhovala, aby odvolací soud napadené rozhodnutí soudu prvního stupně „zrušil“.
10. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadené usnesení včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, aniž nařizoval jednání (ust. § 212, § 212a, § 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a dospěl k následujícím závěrům.

11. Podle ust. § 104 odst. 1 věta první o. s. ř. jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví.
12. Podle ust. § 9 odst. 1 zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.
13. Z obsahu spisu se podává, že žalobkyně se žalobou ze dne 3. 9. 2019 domáhala zaplacení částky 235 628 883 Kč s příslušenstvím z titulu náhrady škody. Dle žalobních tvrzení měla škodu žalovaná způsobit tím, že v rámci konkurzního řízení vedeného u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. KSPH 36 INS 8444/2010 na majetek žalobkyně podala přihlášku pohledávky ve výši 235 628 883 Kč, kterou však prokazatelně nevladila, a jednala tak v rozporu s ust. § 2900 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, čímž došlo k újmě na absolutních právech žalobkyně. Výši škody dovozovala žalobkyně jako částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla v rámci insolvenčního řízení zjištěna. Žalobkyně spolu s podanou žalobou požádala o osvobození od soudních poplatků ve smyslu ust. § 138 o. s. ř. Svůj návrh osvědčovala tím, že na její majetek je prohlášený konkurz, věc je vedena u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. KSPH 36 INS 28162/2012 a nemá z tohoto důvodu dostatek finančních prostředků a jiného majetku k úhradě soudních poplatků. Soud prvního stupně usnesením ze dne 7. 11. 2019, č. j. 12C 67/2019-29, osvobození od soudních poplatků nepřiznal, přičemž Městský soud v Praze jako soud odvolací uvedené rozhodnutí jako věcně správné usnesením ze dne 16. ledna 2020, č. j. 39Co 9/2020-35, potvrdil. Dne 28. 1. 2020 byla žalobkyně vyzvána soudem prvního stupně k zaplacení soudního poplatku za žalobu, který činil dle podločky č. 1 bodu 1 písm. c) Sazebníku soudních poplatků 3 956 289 Kč. Žalobkyně vyměřený poplatek na výzvu soudu nezaplatila, reagovala pouze podáním datovaným dnem 11. 2. 2020, ve kterém opětovně požádala o osvobození od soudních poplatků z totožných důvodů uváděných v předchozí žádosti. V této souvislosti jí bylo zasláno Prohlášení, které opět vyplněné soudu nezaslala. Soudem prvního stupně bylo nad rámec zjištěno, že rozsáhlý nemovitý majetek žalobkyně byl vesměs zatížen exekucemi (č. l. 47 – 76). Žalobkyně je tak dle sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení Praha ze dne 27. 2. 2020 příjemcem pouze starobního důchodu ve výši 13 708 Kč, ze kterého jsou jí prováděny exekuční srážky ve výši 3 632 Kč.
14. Odvolací soud v daném případě ve shodě se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že o totožné žádosti žalobkyně o osvobození od soudních poplatků již bylo rozhodnuto, v podrobnostech lze zcela odkázat na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Odvolací soud se zcela ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně, že za daných okolností nedošlo ke změně poměrů na straně žalobkyně, která neuváděla žádné relevantní skutečnosti oproti návrhu předchozímu. Ani v rámci odvolání žalobkyně neuváděla žádné kvalifikované skutečnosti, pro které by se měl odvolací soud důvod odchytil od věcné správnosti napadeného rozhodnutí. S veškerými zde rozvedenými námitkami se podrobně a pečlivě vypořádal již soud prvního stupně.
15. V této souvislosti je třeba přisvědčit závěrům soudu prvního stupně, že o žádosti žalobkyně o osvobození od soudních poplatků bylo již jednou pravomocně rozhodnuto, přičemž tímto rozhodnutím je soud vázán (ust. § 170 odst. 1 o. s. ř.). Současně je na tomto místě možné odkázat na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 29Cdo 4239/2013, podle kterého nezmění-li se u účastníka (žadatele) poměry, ze kterých soud vycházel v usnesení, jímž zamítl jeho žádost o osvobození od soudních poplatků, nemůže účastník důvodně uplatnit obranu proti (následnému) usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku založenou na argumentaci, že předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků splňuje. V tomto

směru lze též zdůraznit formulovaný závěr (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 7. 2013, sp. zn. 29Cdo 1301/2013), že v případě, že po pravomocném zamítnutí návrhu na přiznání osvobození od soudních poplatků nedojde ke změně poměrů, soud zastaví řízení o dalším návrhu téhož účastníka na přiznání osvobození od soudních poplatků pro překážku věci pravomocně rozhodnuté (ust. § 159a a ust. § 167 odst. 2 o. s. ř.). Za daných okolností tak odvolací soud zvolený postupem soudu prvního stupně v souladu s ust. § 104 odst. 1 věta první o. s. ř. shledal zcela správným, neboť bylo skutečně na místě řízení o opakované žádosti žalobkyně o osvobození od soudních poplatků zastavit.

16. Jak se již jednou odvolací soud vyjádřil ve svém rozhodnutí ze dne 16. 1. 2020, č. j. 39Co 9/2020-35, jakož i v usnesení ze dne 2. 10. 2019, č. j. 39Co 298/2019-20, kdy nemá důvod se od svých závěrů odchýlit, dle konstantní judikatury nelze zaměňovat institut zákonného osvobození od soudních poplatků upravený v ust. § 11 odst. 2 zák. č. 549/1991 Sb., s institutem formulovaným v ust. § 138 o. s. ř. Ve smyslu ust. § 11 odst. 2 písm. n) zák. č. 549/1991 Sb., od poplatků za řízení i úkony je osvobozen insolvenční správce, jakož i dlužník, který je (i nadále) oprávněn nakládat s majetkovou podstatou ve smyslu ust. § 111 a násl. insolvenčního zákona, a to v řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do majetkové podstaty či které mají být z tohoto majetku uspokojeny. Rovněž v rámci insolvenčního řízení jsou od soudních poplatků osvobozeni jak insolvenční správce, tak i dlužník. Pod osvobození může podle okolností konkrétní věci patřit i nalézací řízení, které je vedeno mimo vlastní insolvenční řízení, např. řízení o bezdůvodném obohacení, které předmětem souvisí s majetkovou podstatou (vydané bezdůvodné obohacení by připadlo do majetkové podstaty) a paralelně je o téže věci veden incidenční spor.
17. S ohledem na sdělení insolvenčního správce i detailní výpis insolvenčního rejstříku je jednoznačné, že předmětné řízení ve věci není řízením insolvenčním, a proto na ně nedopadá ust. § 11 odst. 2 písm. n) zák. č. 549/1991 Sb. Žaloba o zaplacení 235 628 883 Kč s příslušenstvím není v insolvenčním řízení projednávána, a je proto pojmově vyloučeno, aby dlužnice byla jako dlužník s dispozičním oprávněním podle zmíněného ustanovení, když dotčené řízení se netýká nároku, který se týká majetku patřícího do majetkové podstaty, nebo který by měl být z tohoto majetku uspokojen, osvobozena od soudních poplatků (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 33Cdo 2055/2015). Pouze nad rámec lze uvést, že při prohlášení konkurzu na majetek dlužníka jsou dispoziční oprávnění k majetku „zahrnutém“ do majetkové podstaty dlužníkovi zcela odejmuta.
18. Je třeba přisvědčit, že v případě, kdy je na majetek žadatele o osvobození od soudních poplatků prohlášen konkurz, soudy musí tuto skutečnost zohlednit a pod jeho majetkové poměry ve smyslu ust. § 138 o. s. ř. zahrnout i jeho dispoziční oprávnění vyplývající z insolvenčního řízení (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. I ÚS 1060/18). Sama skutečnost, že na majetek žalobkyně byl prohlášen konkurz, však ještě sama o sobě nesvědčí o splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků bez dalšího. Pokud by tomu tak bylo, tak by dlužník, na jehož majetek byl prohlášen konkurz, byl od povinnosti k placení od soudních poplatků osvobozen ze zákona (srov. ust. § 11 zák. č. 549/1991 Sb.). I když je dispoziční oprávnění dlužníka, na jehož majetek byl prohlášen konkurz, omezeno, neznamená to, že nemůže své majetkové poměry kvalifikovaně prokázat. V této souvislosti je nadto třeba zdůraznit, že i přes shora citovaný právní názor Ústavního soudu ve zmiňovaném nálezu, nelze z jeho závěrů dovodit, že by prohlášení konkurzu na majetek dlužníka mělo bez dalšího za následek osvobození od soudních poplatků ve smyslu ust. § 138 o. s. ř.
19. Lze tak shrnout, že žalobkyně změnu poměrů řádně netvrdila ani kvalifikovaně nedoložila, a to ani v rámci odvolacího řízení, kdy tak nemohly být objektivně shledány výjimečné důvody, pro které by jí mohlo být osvobození od soudních poplatků přiznáno. Na výzvu soudu prvního stupně nereagovala, zůstala krom své argumentace založené na totožných důvodech prezentovaných

v předchozí žádosti nečinná. Potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech nevyplnila, poměry ani jiným způsobem nedokládala. Její stručné zdůvodnění návrhu, jakož i odvolací námitky zůstaly v rovině tvrzení, ničím nepodložené, kdy tak byly odvolacím soudem shledány neopodstatněnými.

20. Jak bylo shora uvedeno, žalobkyně byla usnesením ze dne 28. 1. 2020, č. j. 12C 67/2019-38, vyzvána k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve lhůtě 15 dnů od doručení, který činil podle položky 1 bodu 1 písm. c) Sazebníku soudních poplatků 3 956 289 Kč s náležitým poučením o následcích nezaplacení poplatku ve stanovené lhůtě, tedy o zastavení řízení. Předmětné rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 3. 2. 2020, ve stanovené lhůtě však soudní poplatek nezaplatila. Je tak zřejmé, že žalobkyní nebyl soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen a nebyl zaplacen dosud, jakkoliv by se k němu již nepřihlíželo dle ust. § 9 odst. 1 poslední věty zák. č. 549/1991 Sb.
21. Pouze nad rámec odvolací soud odkazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2018, sp. zn. I. ÚS 1335/18, podle kterého: „není stanovení soudcovské lhůty k zaplacení soudního poplatku v délce alespoň 15 dnů s následkem zastavení řízení v případě marného uplynutí lhůty nepřiměřené ve vztahu k možnosti uplatnit u soudu tvrzené právo, neboť jde již o lhůtu náhradní pro případ nesplnění povinnosti zaplatit soudní poplatek společně s podáním návrhu. Nadto je možné se negativnímu následku zastavení řízení vyhnout podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, tedy včasným vysvětlením důvodů, pro které poplatník dosud nemohl poplatek zaplatit. Poplatníkům tedy v zásadě nic nebrání, aby svou poplatkovou povinnost řádně splnili již při podání žaloby. Pokud tak neučiní, a dokonce tak neučiní ani v dodatečně lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení logickým a ústavně konformním důsledkem jejich pasivity.“ K citovanému ust. § 9 odst. 4 písm. c) zák. č. 549/1991 Sb., dle něhož pro nezaplacení poplatku soud řízení nezastaví, je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatník mohla vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě podle odstavců 1 a 2 sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit, odvolací soud uvádí, že i tento institut počítá s aktivitou poplatníka učiněnou jen a pouze po dobu běhu lhůty stanovené ve výzvě k zaplacení soudního poplatku. Žalobkyně však v tomto směru ničeho netvrdila nejen v uvedené lhůtě, ale ani po jejím uplynutí.
22. Za těchto okolností odvolací soud napadené rozhodnutí soudu prvního stupně ve výroku I. o žádosti o osvobození od soudních poplatků a III. o zastavení řízení, včetně výroku IV. o nákladech řízení jako věcně správné ve smyslu ust. § 219 o. s. ř. potvrdil.
23. Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 224 odst. 1 o. s. ř. za situace, že úspěšné žalované v této fázi řízení žádné náklady nevznikly.
24. Nenapadený výrok II. rozhodnutí soudu prvního stupně o přerušení řízení zůstal nedotčen a nabyt tak samostatně právní moci (ust. § 206 odst. 2 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je přípustné dovolání, jestliže na základě dovolání, podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně, dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Praha dne 13. ledna 2021

JUDr. Jiří Cidlina v. r.
předseda senátu